

§16a-miljøgodkendelse på husdyrbruget på adressen Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing
17.01.2022

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Ejer af husdyrbruget på
Sandalvej 3
6950 Ringkøbing

Sagsbehandler
Karsten Tinning
Direkte telefon
9974 1143
E-post
Karsten.tinning@rksk.dk
Dato
17.01.2022
Sagsnummer
20-024877

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Sandalvej 3 6950 Ringkøbing

Virksomhedens art:	IE-Brug - slagtesvin
Matrikel nr.:	46d, Den mellemste Del Hee.
Betegnelse:	Husdyrbrug omfattet af §16 a i husdyrbrugsloven
Tilsynsmyndighed:	Ringkøbing-Skjern Kommune
Kvalitetssikret af:	Anne Marie Susgaard

Åbnings- og telefontider
Mandag 10.00-17.00
Tirsdag-fredag 10.00-13.30

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	5
Oplysninger om husdyrbruget:	5
Meddelelse af miljøgodkendelse	6
Baggrund og kort resumé	6
Biaktiviteter	6
Afgørelsen	7
Vilkår for miljøgodkendelsen	8
Generelt	8
Egenkontrol	11
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	12
Beskyttelse i forhold til naboer	12
Tilsyn, kontrol og egenkontrol	14
Uheld og risici	14
Ophør	15
Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing	15
Formalia	16
Lovgrundlag	16
Høring og offentliggørelse	16
Klagevejledning	17
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	18
Miljøkonsekvensrapport	21
Krav til miljøkonsekvensrapport	21
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	21
Miljøvurderingen	22
Beskrivelse af husdyrbruget	22
Lokalisering	28
Forbudszoner	28
Beskyttelseslinjer	29
Samlet vurdering af lokalisering	29
Påvirkning af landskab	29
Påvirkning af vilde planter og dyr	30
Ammoniak påvirkning af natur	30
Påvirkning af bilag IV-arter	34

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	35
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	35
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	38
Påvirkning af naboer	39
Lugt	39
Støv, Støj og rystelser.....	43
Lys.....	46
Fluer og skadedyr.....	47
Transport.....	47
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	51
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	51
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	57
Miljøvurdering af IE-husdyrbrug.....	60
Udnyttelse af energi og råvarer.....	60
Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer	61
Optimering af produktionsprocesser.....	62
Iagttagelse af affaldshierarkiet.....	62
Særregler for IE-husdyrbrug.....	64
Miljøledelse.....	64
Oplæring af personale	65
Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse	65
Beredskab.....	66
Hændelser og uheld.....	66
Foderblandings- og fodringsstrategi.....	67
Manglende overholdelse af vilkår	67
Årlige indberetning til kommunen.....	68
Ophør af aktiviteter	68
0-alternativ.....	68
Egenkontrol.....	68
Konklusion	68
Bilag 1: Bygningsoversigt-produktionsareal	70
Bilag 2: Afløbsplan	72
Bilag 3: Beredskabsplan	73
Bilag 4: Natur	78
Bilag 5: Naturvurdering.....	79

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen.
Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing
Bedriftens adresse	Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	SvineRådgivningen / Heidi B.Wentzlau Telefon: 30704057 E-mail: hbw@sraad.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600017341
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	220681, indsendt d. 4.12.2020, ver. 2

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Slagtesvinestald 1 - 2012	2094	1646	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%	Luftrensere Hyppig udslusning
Tilbygning stald 1 nord 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%	Hyppig udslusning
Tilbygning stald 1 syd 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%	Hyppig udslusning
Slagtesvinestald 2 - 2012	2094	1646	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%	Luftrensere Hyppig udslusning
Tilbygning stald 2 nord 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%	Hyppig udslusning
Tilbygning stald 2 syd 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%	Hyppig udslusning
Buffer og udlevering 2016	352	241	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%	Ingen

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder 4500 m ³ - 2012	Flydende	4500	1077	Teltoverdækning
Gyllebeholder 4500 m ³ - 2012	Flydende	4500	908	Teltoverdækning
Gyllebeholder 4500 m ³ - 2016	Flydende	4500	1050	Teltoverdækning
Fortank 500 m ³	Flydende	500	58	Fast overdækning
Godkendte lagre – ikke realiseret – frist 25.08.2023				
Gyllebeholder 4500 m ³ - 2016	Flydende	4500	1026	Teltoverdækning

Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 4.12.2020 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing.

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Sandalvej 3 i henhold til husdyrbrugsloven §16a.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget, og omfatter en godkendelse efter stipladsmodellen i eksisterende svinestalde på husdyrbruget.

Lugtgenafstanden til enkeltbeboelsen Sandalvej 1 er med beregningen på baggrund af produktionsareal længere end den faktiske afstand. Der er meddelt dispensation for dette, idet der ikke vil være en ændring af lugtgenerne fra anlægget.

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak og lugt:

- Overdækning af ejendommens gyllebeholdere, reduktionseffekt ammoniak 50 %
- Luftrensere i stalde fra 2012, reduktionseffekt ammoniak 50 %
- Hyppig udslusning i alle stalde, (excl. buffer og udlevering) reduktionsprocent lugt 20 %

Biaktiviteter

Ingen

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 46d, Den mellemste Del Hee beliggende på adressen Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Slagtesvinestald 1 - 2012	2094	1646	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Tilbygning stald 1 nord 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Tilbygning stald 1 syd 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Slagtesvinestald 2 - 2012	2094	1646	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Tilbygning stald 2 nord 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Tilbygning stald 2 syd 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Buffer og udlevering 2016	352	241	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 220681- version 2, indsendt den 4.12.2020.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Dispensation

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler i henhold til §33 stk. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen dispensation, til at fravige genekriteriet for lugt til enkeltboligen Sandalvej 1 jf. § 31 stk. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 3) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 4) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

- 5) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
Slagtesvinestald 1 - 2012	2094	1646	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Tilbygning stald 1 nord 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Tilbygning stald 1 syd 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Slagtesvinestald 2 - 2012	2094	1646	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Tilbygning stald 2 nord 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Tilbygning stald 2 syd 2016	1111	894	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%
Buffer og udlevering 2016	352	241	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter 33%/67%

- 6) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemissionen som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Effekt NH ₃ -N %
Slagtesvinestald 1 - 2012	Luftrensere	8760	50
Slagtesvinestald 2 - 2012	Luftrensere	8760	50
Gylletank 4500 m ³ 2012	Teltoverdækning	-	50
Gylletank 4500 m ³ 2012	Teltoverdækning	-	50
Gylletank 4500 m ³ 2016	Teltoverdækning	-	50
Fortank 500 m ³	Fast overdækning	-	50

- 7) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af lugt som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Lugtenheder reduktion i %
-------	----------------	-------------------	---------------------------

Slagtesvinestald 1 - 2012	Hyppig gylleudslusning	8760	20
Slagtesvinestald 2 - 2012	Hyppig gylleudslusning	8760	20
Tilbygning stald 1 nord 2016	Hyppig gylleudslusning	8760	20
Tilbygning stald 1 syd 2016	Hyppig gylleudslusning	8760	20
Tilbygning stald 2 nord 2016	Hyppig gylleudslusning	8760	20
Tilbygning stald 2 syd 2016	Hyppig gylleudslusning	8760	20

8) Miljøteknologierne skal drives som anført i tabellen nedenfor.

Enhed	Driftsvilkår luftrensningsanlæg
Slagtesvinestald 1 - 2012 Slagtesvinestald 2 - 2012	<ul style="list-style-type: none"> • Afkast fra staldafsnit skal være tilsluttet luftrensningsanlægget. • Luftrensningsanlægget skal forsynes med differenstrykmaler, vandmåler samt ledningsevnesensor. Ledningsevnesensoren skal være placeret i bundkar til filter 2. • Ventilationssystemet skal være dimensioneret til at luftrensningsanlægget behandler 7.290 m³ luft pr. time, hvor 7.290 m³ luft pr. time svarer til 14,4% af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet fra staldafsnittene. De første 0-7.290 m³ luft pr. time udsugningsluft skal altid ledes gennem luftrensningsanlægget. • Luftrensningsanlægget skal være i drift året rundt med forbehold for mindre driftstop i forbindelse med rengøring, vedligehold og serviceeftersyn. • Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være indstillet i henhold til SKOVs anbefalinger og ikke overstige 3 mS/cm i bundkar ved filter 2. • Tryktabet over luftrensningsanlægget bør ikke overstige 45 pascal (Pa). • Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget. • Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres: <ul style="list-style-type: none"> - Ledningsevnen (som minimum på timebasis) - Luftrensningsanlæggets driftstid - Månedlige målinger af vandforbruget og tryktabet - Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre - Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.

	<ul style="list-style-type: none"> • Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensingsanlægget. Luftrensingsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren halvårligt. Kalibrering af ledningsevnesensoren skal foretages mindst én gang årligt. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget. • Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 1 uge. • Logbogen eller den elektroniske registrering af data, kontrolrapporter samt dokumentation for kalibrering af ledningsevnesensoren skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
--	--

Enhed	Driftsvilkår hyppig gylleudslusning
Slagtesvinestalde	<ul style="list-style-type: none"> • Alle slagtesvinestalde excl. stald buffer og udlevering med drænet gulv + spalter (33%/67%) skal drives med hyppig gylleudslusning. • Gyllen i gyllekanalerne skal udsluses mindst hver 7. dag. • Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
Hyppig gylleudslusning	<p>Egenkontrol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Enhed	Driftsvilkår teltoverdækning
Teltoverdækning	<p>Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Det kan accepteres, at teltoverdækningen står åben i forbindelse med tømning og udbringning i en sammenhængende periode på max 1 uge når der køres gylle ud. Herefter skal teltoverdækningen lukkes.</p> <p>Skader på den faste overdækning skal repareres straks, således at overdækningen altid er helt tæt. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der inden to hverdage efter skadens opståen indgås aftale om reparation. Kommunen underrettes straks herom.</p> <p>Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb, eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.</p>

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 9) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringingsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 10) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
-------------------	--

	Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.																																
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.																																
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Dag</th> <th>Tidsrum</th> <th>db(A)</th> <th>Midlingstid</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Mandag - fredag</td> <td>07.00 - 18.00</td> <td>55</td> <td>8 timer</td> </tr> <tr> <td>Mandag - fredag</td> <td>18.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>07.00 - 14.00</td> <td>55</td> <td>7 timer</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>14.00 - 18.00</td> <td>45</td> <td>4 timer</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>18.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Søn- og helligdag</td> <td>07.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Alle dage</td> <td>22.00 - 07.00</td> <td>40</td> <td>½ time</td> </tr> </tbody> </table>	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time	Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid																													
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer																													
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time																													
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer																													
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer																													
	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time																													
	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time																													
	Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time																													
Lavfrekvent støj,	Nedenstående grænser er for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 µPa), målt indendørs. Støjgrænserne gælder for ækvivalentniveauet over et tidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. Grænserne er gældende for impulsagtig lavfrekvent støj og infralyd. For støj/lydgrænser hvor der ingen impulser forekommer, skal der lægges 5 dB til nedenstående skema.																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Anvendelse</th> <th>Tidsrum</th> <th>A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Beboelsesrum</td> <td>Aften/nat kl. 18.00-07.00</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Dag kl. 07.00-18.00</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum</td> <td>Hele døgnet</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Øvrige rum</td> <td>Hele døgnet</td> <td>30</td> </tr> </tbody> </table>	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00	15	Dag kl. 07.00-18.00	20	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25	Øvrige rum	Hele døgnet	30																		
	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB																														
	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00	15																														
		Dag kl. 07.00-18.00	20																														
	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25																														
Øvrige rum	Hele døgnet	30																															
Måling for lavfrekvent støj skal følge anvisningerne i afsnit 3.4 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og Vibrationer i eksternt miljø"																																	
Vibrationer	Nedenstående grænser er for vibrationer, dB re 10 ⁻⁶ m/s. Vibrationsgrænserne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning Slow.																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Anvendelse</th> <th>Tidsrum</th> <th>Vægtet acc. niv, L_{aw} i dB</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Boliger i boligområder</td> <td>Hele døgnet.</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Boliger i blandet bolig/erhvervsområde</td> <td>Aften/nat kl. 18.00-07.00</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>Dag kl. 07.00-18.00</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Institutioner</td> <td>Hele døgnet</td> <td>75</td> </tr> </tbody> </table>	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L _{aw} i dB	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00	75	Dag kl. 07.00-18.00	80	Institutioner	Hele døgnet	75																		
	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L _{aw} i dB																														
	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75																														
	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00	75																														
Dag kl. 07.00-18.00		80																															
Institutioner	Hele døgnet	75																															

	Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
	Ved måling til dokumentation for overholdelse af vibrationsgrænserne, skal anvisningerne i afsnit 4.3 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø" anvendes.		
Kontrol og målinger for støj/vibrationer	<p>Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støj- og vibrationsvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.</p> <p>Måle- og beregningpunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støj- og/eller vibrationsreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj og/eller vibrationer, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj- og/eller vibrationsreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>		
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.</p>		
Støv	<p>Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.</p> <p>Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.</p>		
Døde dyr.	<p>Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.</p>		

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 12) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 13) Husdyrbrugets årlige vand- og energiforbrug skal registreres, og registreringen, for perioden siden Ringkøbing-Skjern Kommunes seneste tilsyn, skal kunne fremvises på forlangende i forbindelse med tilsyn

Uheld og risici

- 14) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end

det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.

- 15) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 16) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 17) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Ophør

- 18) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing

Miljøledelse, oplæring af personale, plan for regelmæssig kontrol, fodringskrav vilkår m.m. til IE husdyrbrug er blevet omfattet af generel lovgivning i forbindelse med ændring af godkendelsesbekendtgørelsen pr. 1. januar 2020. Herunder gælder, at IE-brugene årligt senest den 31. december skal indsende informationer til kommunen om følgende (§50):

Krav om indberetning	<ul style="list-style-type: none">• Logbøger for miljøteknologi• Dokumentation for miljøledelsessystem (§43, stk. 3)• Logbog for gennemførte kontroller (§44, stk. 5)• Dokumentation for overholdelse af fodringskrav (46, stk. 1-3)
-----------------------------	---

Da husdyrbruget på Sandalvej 3 er et IE-brug skal ovennævnte særregler overholdes på det tidspunkt hvor godkendelsen meddeles.

Nedenfor er de nye særregler, der gælder for IE-brug kort beskrevet (Kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Krav til IE-brug	IE-brug skal være opmærksom på særlige regler: <ul style="list-style-type: none">• Krav om oplæring af personale og udarbejdelse af oplæringsmateriale.• Krav om udarbejdelse af plan for reparation og vedligeholdelse af udstyr.• Krav om fasefodring.• Krav om anvendelse af energieffektiv belysning.• Krav om reduktion af støvemissioner fra staldanlægget.• Underretningspligt ved manglende overholdelse af miljøgodkendelses vilkår. Den driftsansvarlige skal straks træffe de
-------------------------	---

	<p>nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og straks underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krav om årlig indberetning, hvor der skal indsendes logbøger for eventuel miljøteknologi, dokumentation for miljøledelsessystem, logbog for gennemførte kontroller og dokumentation for overholdelse af fodringskrav • Særlige krav ved ophør af IE-brug.
--	--

Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, habitatdirektivet og IE-direktivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 2256 af 29. december 2020
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 1451 af 21. juni 2021. (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om anvendelse af gødning nr. 1551 af 2. juli 2021.
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 240 af 13. marts 2019 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2159 af 9. december 2020 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort i 3 uger på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 14.12.2020 til den 4.01.2021, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 30 dages høring hos ansøger, konsulent, naboer og ejere og beboere på ejendomme med boliger/bygninger indenfor konsekvenszonen fra 1.11.2021 til 30.11.2021.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 1403 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at produktionsarealerne generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i matriklen hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 17.01.2022 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

En eventuel klage, har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Miljøgodkendelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 14.02.2022.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenævnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Idet den aktuelle miljøgodkendelse alene er en overgang til regulering på baggrund af stipladsmodellen, er miljøgodkendelsen udnyttet når den meddeles.

En udnyttet miljøgodkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

Godkendelser af IE-husdyrbrug tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering foretages, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt

Godkendelsen skal dog uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Karsten Tinning
Ingeniør
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger: Ejer af ejendommen Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing

Konsulent: SvineRådgivningen / Heidi B.Wentzlau, e-mail: hbw@sraad.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 1403 meter:

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- SvineRådgivningen / Heidi B.Wentzlau, e-mail: hbw@sraad.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk

- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om miljøgodkendelse skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugsloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Beskrivelse af husdyrbruget

Tidligere godkendelser:

Husdyrbruget udvikling siden 2008 fremgår af nedenstående oversigt over tidligere godkendelser.

	Projektets omfang
Miljøgodkendelse 11. september 2008	16.000 slagtesvin (32-108 kg) Opførelse af ny stald samt gyllelagune
Tillæg 1 til Miljøgodkendelse 11. januar 2010	Tidsfristsforlængelse
Tillæg 2 til miljøgodkendelse 16. april 2012	16.000 slagtesvin (32-108 kg) Forsuring af gyllen blev erstattet af luftrensere. Gyllelagune blev erstattes af 2 gylletanke m. fast OD
Tillæg 3 til miljøgodkendelse	37.000 slagtesvin (32-108 kg) Tilbygning til eks. stalde og udlevering. Etablering af 2 nye gyllebeholdere Etablering af 2 nye udendørs siloer
§25 anmeldelse Maj 2017	Etablering af 2 kornsiloeer
§11 anmeldelse 23. april 2018	Etablering af ensilagesilo
§10 anmeldelse 17. maj 2021	Etablering af 2 kornsiloeer

Ansøgt drift

Ansøgt drift er identisk med nudriften idet den eneste ændring er en overgang til regulering efter stipladsmodellen, hvor ejendommens miljøpåvirkning udregnes på baggrund af produktionsarealet.

Produktionsarealet er de områder, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning. I staldene er der jf. bilag 1- fra det totale areal af bygningerne fratrukket arealet med forbindelsesgange, inspektionsgange og krybber

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Tilbygning stald 1 Syd 2016	1111	Mekanisk ventilation	6 m	(#319594) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	894
Tilbygning stald 1 Nord 2016	1111	Mekanisk ventilation	6 m	(#319596) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	894
Slagtesvinestald 1 - 2012 2094		Mekanisk ventilation	6 m	(#319598) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1646
Slagtesvinestald 2 - 2012 2094		Mekanisk ventilation	6 m	(#349771) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1646
Tilbygning stald 2 Syd 2016	1111	Mekanisk ventilation	6 m	(#352767) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	894
Tilbygning stald 2 Nord 2016	1111	Mekanisk ventilation	6 m	(#352768) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	894
Buffer og udlevering 2016	352	Mekanisk ventilation	6 m	(#365098) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	241
Sum						7109

2.1 Yderligere oplysninger om staldafsnit

Staldnavn: Tilbygning stald 1 Syd 2016

Stimål 2,2 * 6,35 * 64 stier = 976 m2 produktionsareal
Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Staldnavn: Tilbygning stald 1 Nord 2016

Stimål 2,2 * 6,35 * 64 stier = 976 m2 produktionsareal
Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Staldnavn: Slagtesvinestald 1 - 2012

Stimål 2,2 * 6,35 * 56 stier i hver sektion * 2 sektioner = 1565 m2 produktionsareal
24 sygestier i alt 81 m2
I alt 1646 m2 produktionsareal. Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Staldnavn: Slagtesvinestald 2 - 2012

Stimål 2,2 * 6,35 * 56 stier i hver sektion * 2 sektioner = 1565 m2 produktionsareal
24 sygestier i alt 81 m2
I alt 1646 m2 produktionsareal. Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Staldnavn: Tilbygning stald 2 Syd 2016

Stimål 2,2 * 6,35 * 64 stier = 976 m2 produktionsareal
Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Staldnavn: Tilbygning stald 2 Nord 2016

Stimål 2,2 * 6,35 * 64 stier = 976 m2 produktionsareal
Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Staldnavn: Buffer og udlevering 2016

Stalden er monteret med foder og vand - stipladserne anvendes som buffer forud for udlevering, 11,2 m * 24,26 m = 271,7 kvm
Forbindelsesgang 0,55m * 21,06 m = 11,6 kvm udtaget af beregningen
Foderkasser 0,54 m * 17,77m = 9,6 kvm * 2 rk udtaget af beregningen - således inddateret 241 kvm effektivt stiareal.

Nudrift

Nudriften på ejendommen er resultatet af den seneste miljøgodkendelse på ejendommen fra 2016, hvor der blev tilladt opførelse af tilbygning til eksisterende stalde samt etablering af 2 nye gyllebeholdere, hvoraf den ene er opført.

Nudrift						
Tilbygning stald 1 Syd 2016	1111	Mekanisk ventilation	6 m	(#352926) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	894
Tilbygning stald 1 Nord 2016	1111	Mekanisk ventilation	6 m	(#352927) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	894
Slagtesvinestald 1 - 2012	2094	Mekanisk ventilation	6 m	(#352928) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1646
Slagtesvinestald 2 - 2012	2094	Mekanisk ventilation	6 m	(#352929) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1646
Tilbygning stald 2 Syd 2016	1111	Mekanisk ventilation	6 m	(#352930) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	894
Tilbygning stald 2 Nord 2016	1111	Mekanisk ventilation	6 m	(#352931) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	894
Buffer og udlevering 2016	352	Mekanisk ventilation	6 m	(#365099) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	241
Sum						7109

8-års drift

8 årsdriften består af produktionen på husdyrbruget før udnyttelsen af tillæg nummer 3 til miljøgodkendelsen, som blev meddelt i 2016.

8 års drift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvinestald 1 - 2012-2094	2094	Mekanisk ventilation	6 m	(#361940) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1646
Slagtesvinestald 2 - 2012-2094	2094	Mekanisk ventilation	6 m	(#361941) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1646
Sum						3292

Produktioner med miljøteknologi

Produktioner med miljøteknologi					
Produktion	Beskrivelse af miljøteknologi	Driftstimer pr. år	NH ₃ -N effekt (%)	Lugteffekt (%)	
Ansøgt drift					
(#319594) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Hyppig udslusning	8760	0	20	
(#319596) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Hyppig udslusning	8760	0	20	
(#319598) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Luftrensener Hyppig udslusning	8760	50	20	
(#349771) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Luftrensener Hyppig udslusning	8760	50	20	
(#352767) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Hyppig udslusning	8760	0	20	
(#352768) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Hyppig udslusning	8760	0	20	
Nudrift					
(#352926) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Hyppig udslusning	8760	0	20	
(#352927) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Hyppig udslusning	8760	0	20	
(#352928) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Luftrensener Hyppig udslusning	8760	50	20	
(#352929) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Luftrensener Hyppig udslusning	8760	50	20	
(#352930) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Hyppig udslusning	8760	0	20	
(#352931) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Hyppig udslusning	8760	0	20	
8 års drift					
(#361940) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Luftrensener Hyppig udslusning	8760	44	20	
(#361941) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Luftrensener Hyppig udslusning	8760	44	20	

Miljøteknologierne på ejendommen består af Skov luftrensningsanlæg til reduktion af ammoniak med effekt på 50 % samt hyppig gylleudslusning, som har en effekt på 20% på lugt.

Gødningsopbevaringsanlæg

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder 4500 m ³ - 2012	Flydende	4500	1077	Teltoverdækning
Gyllebeholder 4500 m ³ - 2012	Flydende	4500	908	Teltoverdækning

Gyllebeholder 4500 m3 - 2016	Flydende	4500	1050	Teltoverdækning
Fortank 500 m3	Flydende	500	58	Fast overdækning
Godkendte lagre – ikke realiseret – frist 25.08.2023				
Gyllebeholder 4500 m3 - 2016	Flydende	4500	1026	Teltoverdækning

Beskrivelse af ændringerne på husdyrbrugets opbevaringslagre:

Husdyrbrugets opbevaringslagre er identiske i ansøgt drift og nudrift idet der ikke foretages ændringer.

I 8 års drift er gyllebeholderen på 4500 m3 fra 2016 ikke etableret.

En gyllebeholder på 4500 m3, som blev tilladt i 2016 er ikke realiseret endnu. Beholderen kan etableres frem til 25.08.2023.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Ansøgt drift		
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2012	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2012	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Fortank 500 m3	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2016	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2016	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Nudrift		
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2012	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2012	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Fortank 500 m3	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2016	Fast overdækning	50,0
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2016	overdækning	50,0
8 års drift		
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2012	Fast OD	50,0
Gyllebeholder 4.500 m3 - 2012	Fast OD	50,0
Fortank 500 m3	Fast OD	50,0

Beholderne overdækkes for at mindske fordampningen af ammoniak fra beholderoverfladen. Således reduceres også regnvandsbidraget til lagertanken og antallet af transportere med husdyrgødning reduceres. Der henvises til Landbrugets Byggeblad; Teltoverdækning, beholdere, 103.04-29. Beholderen kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse. Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn. Tanken tilmeldes de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Udover husdyrgødning samt vand fra produktionen tilføres vand fra befæstede arealer.

Husdyrgødningen opbevares i fortank, gyllebeholdere og i kanaler under stald, den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen svarer til > 14.000 m³. Ikke realiseret gyllebeholder på 4.500 m³ i tilknytning til eksisterende beholdere er indsat med BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse, og vil efter opførelse bidrage til den samlede opbevaringskapacitet, der derefter vil udgøre 18.500 m³.

Ekstern opbevaringskapacitet benyttes om nødvendigt for at sikre at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstoffer opfylder den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning.

Tiltag

Ejendommens gyllebeholdere har fast overdækning i form af telt.

Ansøger forpligter sig via gødningsplanlægningen til at opretholde tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 og 12. Dette forhold kan på tilsyn kræves dokumenteret. Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre at produktionen til stadighed har rådighed over den nødvendige kapacitet.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By - og sommerhuszoner	50 meter	Byzone ca. 2,3 km Hee
Lokalplanområder	50 meter	2,3 km Lokalplan 249
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	Ca. 650 m fra nærmeste stald
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	Mindst omkring 1000 meter

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen. Til orientering: Dette indebærer bl.a., at bestående anlæg kan repareres og i et vist omfang renoveres uden de opfattes som nye. Egentlige tilbygninger eller udvidelser vil dog være omfattet af forbudsbestemmelsen, herunder f.eks. ombygning fra ko- til svinestald. Det samme gælder f.eks. markante skift i dyretype, såsom fra ridestald til fårestald.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	> 25 m
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	> 50 m
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	Nørgård Bæk ca. 36 meter nærmeste stald
Offentlig vej, privat fællesvej	15	Sandalvej < 15 meter fra stald 2
Levnedsmiddelvirksomhed	25	ukendt
Beboelse på samme ejendom * ²	15	Ca. 105
Naboskel	30	Ca. 38

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Idet der ikke ændres på eksisterende bygningsmasse på husdyrbruget, er afstandskrav overholdt.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Idet der ikke ændres på eksisterende bygningsmasse på husdyrbruget, er der ikke beskyttelseslinjer som skal overholdes.

Samlet vurdering af lokalisering

Det etablerede husdyrbrug er etableret således, at det i forhold til placering har en lav risiko for at give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening. Den største risiko er en lille afstand fra staldanlæg til vandløb. Der er jf. uddrag af beredskabsplan beskrevet muligheder for at stoppe en forurening.

Påvirkning af landskab

Idet der ikke ændres på eksisterende bygningsmasse på husdyrbruget, er der ingen ændring i påvirkningen af landskab.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegnings af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.

3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Det nærmeste Kategori 1-Naturområde ligger ca. 2,8 km nordøst for de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er en kortlagt naturtype (7230 Riggær) . Området er en del af habitatområde 57, Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø. Der er ikke andre besætninger, som bidrager kumulativt til naturområdet.

I en afstand på mere end 2800 meter er der desuden flere rigkær og hedeområder som del af Hoverdal plantage.

En beregning af ammoniakdepositionen til naturområderne viser, at totaldepositionen til naturområderne fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,2 kg N pr ha. pr. år i ansøgt drift og overholder dermed krav om totaldeposition til kategori I natur.

Den ansøgte drift af anlægget, vurderes ikke at ville påvirke det pågældende habitatområde og dets udpegningsgrundlag på en måde, der hindrer målopfyldelse for habitatområdet, og det kan ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af området, selv om beskyttelsesniveauet er overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

§3 hede 1000 meter NØ

Ca. 1000 meter nordøst for Sandalvej 3 ligger et større sammenhængende hede- og området indeholder både tør hede og våd hede områder. Der er en vis grad af tilgroning i dele af området, men også større lysåbne partier. Området er c-målsat i kommuneplanen.

Området er besigtiget den 26/4/16. Der blev set følgende arter i området: klokkelyng, blåtop, rosmarin lyng, hirsestar, moseballe, hedelyng, smalbladet kæruld, alm. star, mosepors, vestlig tuekogleaks, tyttebær, katteskæg, pillestar, fåresvingel, sandstar.

Kommunen vurderer, at området har en god naturkvalitet, men den er truet af tilgroning og evt. dræning, samt luftbåren kvælstof.

Der er beregnet en merdeposition i 8 års drift på 0,5 kg N/ha og totaldeposition til området på 0,8 kg N/ha.

Desuden er der i ansøgningen beregnet deposition til yderligere 3 heder som er kategori 2 natur.

Hede 1800 meter sydøst for anlægget, hede 1600 meter øst og anlægget og hede 1400 meter nord øst for anlægget. Som følge af den større afstand til anlægget er det her beregnet totaldepositioner på henholdsvis 0,5, 0,4 og 0,2.

Det ansøgte overholder således kravet til maksimale deposition på 1 kg N/ha til kategori 2 natur.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret heder, moser og potentielt ammoniakfølsomme skove. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til:)		Målsætning i Kommuneplan
			Nudrift	8-årsdrift	
Mose	1400 m	Øst	0,0	0,3	c- målsat
	600 m	Vest	0,0	0,7	c- målsat
	700 m	Sydvest	0,0	0,5	c- målsat
Hede	740 m	Vest	0,0	0,6	c- målsat
	510 m	Nordvest	0,0	1	c- målsat
	370 m	Sydvest	0,0	1,2	c- målsat
	300 m	Nordvest	0,0	2,4	c- målsat
	900 m	Nordøst	0,0	0,9	c- målsat

Ammoniakfølsomme skovområder	400 m	Vest	0,0	2,6	
------------------------------	-------	------	-----	-----	--

Der er tre overordnede målsætninger for naturbeskyttelsesområderne i kommuneplanen (Kommuneplanen kan ses på www.rksk.dk):

	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante-og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

I forbindelse med det seneste tillæg til miljøgodkendelsen fra 2016 er der gennemført en omfattende naturvurdering af området. Denne miljøgodkendelse er alene en overgang til den nye husdyrregulering med anvendelse af stipladsmodellen og der vil derfor ikke ændres på den faktiske udledning fra husdyrbruget idet der ikke etableres nye produktionsarealer.

Baggrundsbelastningen med ammoniak er i perioden 2016 – 2018 faldet. I området var den således i 2016 beregnet til 15,179 kgN/ha i 2017 14,396 kg N/ha og i 2018 13,901 kg N/ha, svarende til en gennemsnitlig baggrundsdeposition på 14,492 kg N/ha.

Hovedparten af de beregnede merdepositioner i forhold til 8 års driften er mindre end 1 kg men til hede 300 meter nordvest, 370 meter sydvest samt hede og ammoniakfølsom skov 400 meter vest for anlægget er der depositioner på mere end 1 kg. I beregningerne fra 2016 var den største merdeposition på 3,1 kg og med beregningerne efter stipladsmodellen bliver største merdeposition på 2,6 kg.

Depositionerne på mere end 1 kg er i naturudtalelsen vurderet til at medføre en overskridelse af hedernes nedre tålegrænse og det vurderes, at områdets naturkvalitet er moderat og begrænset af manglende pleje af området, samt den store påvirkning af luftbåren ammoniak og bidrag fra de nærliggende marker. Områderne indgår ikke som rekreative områder eller som værdifulde kulturmiljøer eller fredning.

Samlet er der således en lavere baggrundsbelastning i området og de beregnede depositioner ud fra stipladsmodellen resulterer i lavere merbelastning og det vurderes derfor, at de beregnede merbelastninger ikke vil medføre en tilstandsændring af hederne og derfor kan tillades jf. udtalelse i bilag 5.

Ammoniakfølsomme skove:

Der er registreret potentielt ammoniakfølsomme skov – naturlig lysåben tilgroet areal inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Ammoniakfølsomme naturligt tilgroet lysåbne skove, er skove, der er vokset

op af sig selv på et naturareal fx tidligere hede, mose eller overdrev. Dette bygger på en analyse af § 3 beskyttede arealer, med et trækronedække på ned til 10-20 %. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skoven på 2,6 kg N /ha/år. Arealer er dog fortsat registreret som hede og er dermed omfattet af ovenstående vurdering i forhold til heder.

Øvrig natur omkring anlægget:

Der er ikke registreret anden §3 natur inden for en afstand af 300 meter fra staldanlægget som potentielt kunne være omfattet af kravet om forbud mod tilstandsændring.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:
- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Bæver: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb eller søer, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget. Har sin hovedaktivitet i et kerneområde, hvor dæmninger og bæverbo kan observeres - som oftest nær pilebuske, birk, bævreasp og røn.
- Ulv: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af kron dyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter, heriblandt grøn kølleguldsmed: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som kan påvirke for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter [§§ 16 a](#) og [16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet. Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 2

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at udover husdyrgødning samt vand fra produktionen tilledes vand fra befæstede arealer.

Husdyrgødningen opbevares i fortank, gyllebeholdere og i kanaler under stald, den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen svarer til > 14.000 m³. Ikke realiseret gyllebeholder på 4.500 m³ i tilknytning til eksisterende beholdere er indsat med BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse, og vil efter opførelse bidrage til den samlede opbevaringskapacitet, der derefter vil udgøre 18.500 m³.

Ekstern opbevaringskapacitet benyttes om nødvendigt for at sikre at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstoffer opfylder den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning.

Ejendommens gyllebeholdere har fast overdækning i form af telt.

Ansøger forpligter sig via gødningsplanlægningen til at opretholde tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 og 12. Dette forhold kan på tilsyn kræves dokumenteret. Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre at produktionen til stadighed har rådighed over den nødvendige kapacitet

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Ansøger oplyser: Foder blandes på ejendommen. Der anvendes fermenteret vådfoder. Foderet opbevares i siloer og påslag i foderlade. Der er desuden 4 udendørs kornsiloer med tilhørende udstyr til fyldning og tømning.

Der er etableret udendørs køresilo til blandt andet majsensilage samt en blandetank til majsensilage, restprodukter og lign. udendørs ved foderlade.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Sandalvej 3 er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse. Håndtering på husdyrbruget: Der er toilet i eksisterende staldbygning, som er tilsluttet godkendt nedsivning anlæg.
Regnvand
Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.
Håndtering på husdyrbruget: Eksisterende tagflader er opgjort til ca. 9.600m ² . Regnvand fra tagene ledes gennem faste ledninger til nedsivning i regnvandsgrøft, som der fungerer som forsinkelsesbassin inden udledning til Nørgård Bæk, jf. bilag 2.
Møddings- og ensilagesaft
Definition og krav: På ensilagepladser skal væske der løber fra saftgivende ensilage opsamles i en godkendt beholder og udbringes efter samme regler som gylle og fast gødning.
Håndtering på husdyrbruget: Der opbevares majsensilage og begge siloer har afløb til fortank.
Restvand
Definition og krav: Væske fra ensilageopbevaringsanlæg med ikke-saftgivende ensilage og væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilageopbevaringsanlæg senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage. Restvand kan efter anmeldelse til Ringkøbing-Skjern Kommune udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde. Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal være opfyldt.
Håndtering på husdyrbruget: Fra ensilagepladsen afledes restvand til pumpebrønd, hvorfra det udsprinkles.
Spildevand fra vaskeplads
Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.
Håndtering på husdyrbruget: Der rengøres ikke marksprøjter på ejendommen. Hele markdriften håndteres og styres fra ejers anden bedrift på Søndervig Landevej 9.

Der henvises desuden til afløbsplan i bilag 2

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Der er ved seneste tilsyn på ejendommen registreret 2 overjordiske olietanke på ejendommen, som er placeret på fast bund. Der opbevares ikke motorolie mv. på ejendommen og hele markdriften håndteres og styres fra ejers anden bedrift på Søndervig Landevej 9..

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

En del af vandet til besætningen indvindes fra boring/grundvandssænkning ved anlægget. Ved boringer, jf. § 22, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, bør der holdes et beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger oplyser følgende:

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen sorteres og afhentes af godkendt renovatør Marius Pedersen.

Ikke forbrændingseget affald sorteres og afleveres på kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage indtil aflevering på kommunal modtagestation.

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs indtil bortskaffelse.

Der opbevares ikke spildolie eller kemikalier på ejendommen, da der ikke føres markdrift herfra.

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads og i kølecontainer ved gyllebeholdere.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen". Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov. Uddrag af beredskabsplanen fremgår af bilag 3.

Kommunen vurdering:

Som IE-brug er der særlige forhold som beredskabet skal leve op til. Se under særregler for IE-brug.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb

- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med, lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
 - Boligformål
 - Blandet bolig og erhvervsformål
 - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Hovervej 65 	0	NY	778,9	623,1	1042,9	Ja
Hovervej 67 	0	NY	778,9	623,1	1098,9	Ja
Sandalvej 1 	0	NY	778,9	778,9	714,7	Nej

Konsekvenszone: 1403 meter

Vurdering af lugtberegninger – herunder dispensation for lugtgeneafstand

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder undtagen enkeltbeboelsen Sandalvej 1, hvor der er beregnet en vægtet gennemsnitsafstand på 714,7 meter og en korrigeret geneafstand på 778,9 meter. Den korrigerende geneafstand er dermed 8,2 % længere end gennemsnitsafstanden.

Ansøger anmoder derfor om dispensation for lugtgeneafstanden med henvisning til, at der er tale om en eksisterende og uændret drift.

Der er jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §33 skabt mulighed for, at Ringkøbing-Skjern Kommune i en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven konkret fraviger geneniveauerne, hvis følgende betingelser er opfyldt:

1. Den vægtede gennemsnitsafstand til byzone, samlet bebyggelse, enkeltboliger mv. (genekategori 1 – 3), er mere end 50 pct. af den beregnede geneafstand, for alle kombinationer af staldafsnit på husdyrbruget.
2. Lugtemissionen i det enkelte staldafsnit forøges ikke, medmindre
 - a) lugtemissionen samtidig reduceres tilsvarende eller mere i staldafsnit, som ligger nærmere de berørte områder og beboelsesbygninger, eller
 - b) afstanden fra det staldafsnit, hvor lugtemissionen forøges, er mindst 200 pct. af den ukorrigerede geneafstand beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbruget.

Kriterie 1. er opfyldt idet gennemsnitsafstanden er 92 % af geneafstanden.

Kriterie 2 er opfyldt, idet der ikke sker ændringer i lugtemissionen fra nudrift til ansøgt drift.

I miljøgodkendelsen fra 2016 var største geneafstand til enkeltbolig 699 meter med den daværende beregningsmetode. Idet der ikke ændres på størrelsen af staldanlæggene vil der i praksis ikke være ændringer i de lugtgener, som omkringboende kan opleve.

På baggrund af ovenstående imødekommes anmodning om dispensation for lugtgeneafstanden.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Tilbygning stald 1 Syd 2016	319594	0	12516,0	38442,0	20,0	10012,8	30753,6	894
Tilbygning stald 1 Nord 2016	319596	0	12516,0	38442,0	20,0	10012,8	30753,6	894
Slagtesvinestald 1 - 2012	319598	0	23044,0	70778,0	20,0	18435,2	56622,4	1646
Slagtesvinestald 2 - 2012	349771	0	23044,0	70778,0	20,0	18435,2	56622,4	1646
Tilbygning stald 2 Syd 2016	352767	0	12516,0	38442,0	20,0	10012,8	30753,6	894
Tilbygning stald 2 Nord 2016	352768	0	12516,0	38442,0	20,0	10012,8	30753,6	894
Buffer og udlevering 2016	365098	0	3374,0	10363,0	0	3374,0	10363,0	241
Sum			99526	305687		80295,6	246622,2	

Nudrift								
Staldafsnit								
	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Tilbygning stald 1 Syd 2016	352926	0	12516,0	38442,0	20,0	10012,8	30753,6	894
Tilbygning stald 1 Nord 2016	352927	0	12516,0	38442,0	20,0	10012,8	30753,6	894
Slægtesvinestald 1 - 2012	352928	0	23044,0	70778,0	20,0	18435,2	56622,4	1646
Slægtesvinestald 2 - 2012	352929	0	23044,0	70778,0	20,0	18435,2	56622,4	1646
Tilbygning stald 2 Syd 2016	352930	0	12516,0	38442,0	20,0	10012,8	30753,6	894
Tilbygning stald 2 Nord 2016	352931	0	12516,0	38442,0	20,0	10012,8	30753,6	894
Buffer og udlevering 2016	365099	0	3374,0	10363,0	0	3374,0	10363,0	241
Sum			99526	305687		80295,6	246622,2	

Idet produktionsarealernes størrelse er uændret er der ikke ændringer i lugtemissionen fra nu drift til ansøgt drift. I alle stalde bortset fra buffer- og udleveringsstald benyttes hyppig udslusning til reduktion af lugtgenerne.

En af de måder, man kan mindske emissionen fra grisestalden, er ved hurtigere at få den gylle, som produceres i stalden, ud i gylletanke.

Princippet i hyppig udslusning er, at man hurtigere får den gylle der produceres ud i gylletankene. Metoden har en dokumenteret lugtreducerende effekt på 20 procent og sikres gennem vilkår til drift af anlægget.

Gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra beboelse.

Det er et lovkrav, at gyllebeholdere der indeholder husdyrgødning af svin eller kødædende pelsdyr og ligger mindre end 300 m fra nabobebyggelse på etableringstidspunktet, skal være forsynet med fast overdækning. Medmindre de er lovligt etableret før den 1. januar 2007 eller godkendt før 1. januar 2007.

Der ligger ikke beboelser indenfor 300 meter fra husdyrbrugets gyllebeholdere.

Støv, Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

Støv og støj – herunder vibrationer og rystelser.

I forbindelse med leverancer af foder, kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens fodersiloer og foderlade. Der er således ikke registreret støvgener fra denne arbejdsgang i lokalområdet.

Det er sandsynligt at der kan registreres støv i forbindelse med transporter på grusveje i de tørre perioder. Der er 3 adgangsveje med vejtiladelse til ejendommen, hvilket reducerer det samlede antal kørsler for de omkringboende.

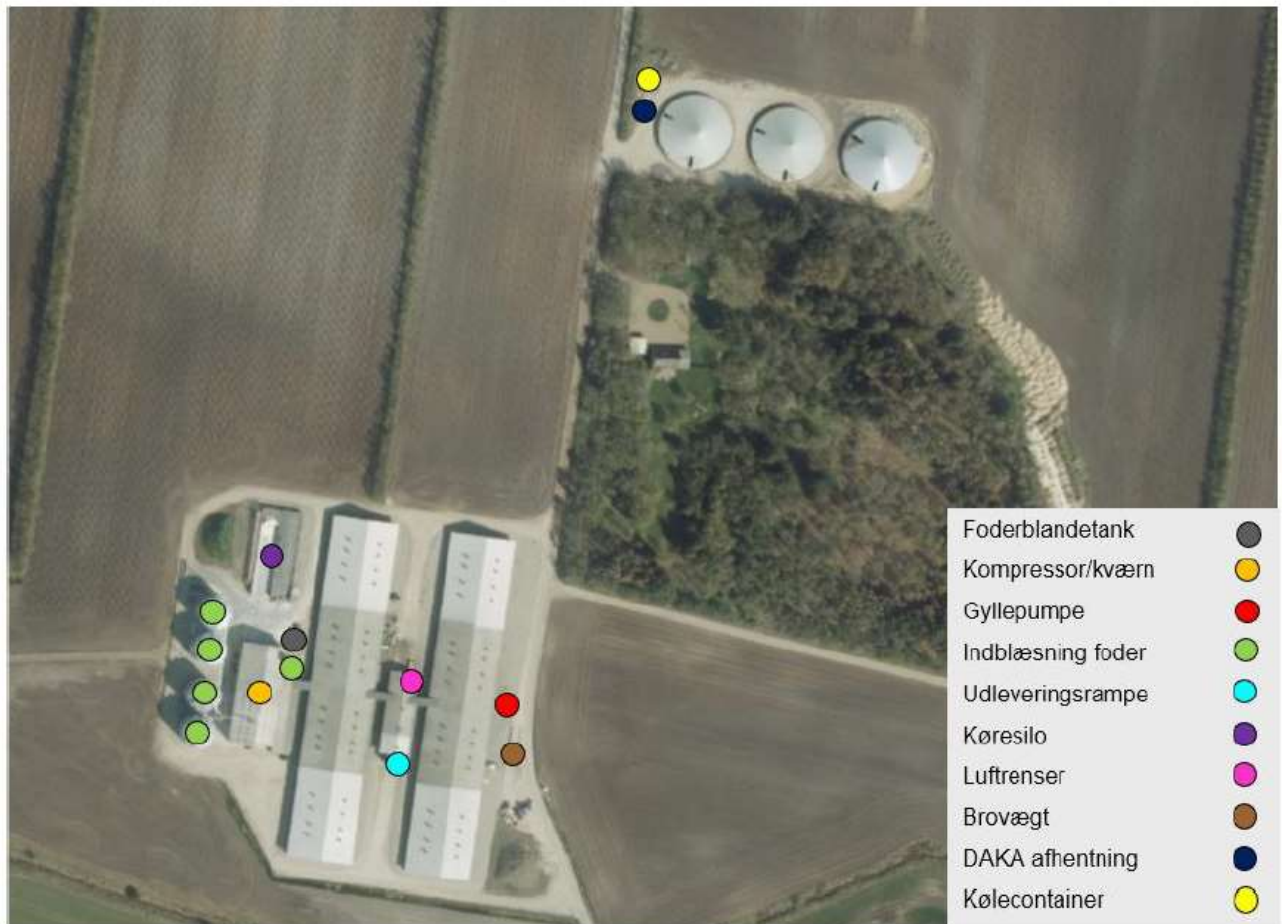
Støj kan desuden forekomme fra ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Tiltag

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udendørstemperatur. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være meget lavt.

Kompressor til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med udfordring. Faciliteter til udfordring er placeret indendørs, og det vil være usandsynligt at disse vil give anledning til støvgener udenfor ejendommen. Der er etableret en udendørs køresilo samt blandetank til foder ved foderlade.

Se nedenstående oversigt: Støv- og støjkilder for placering af disse på bedriften.

Konsekvensvurdering

Støv fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Støv fra transporter på grusbelagte adgangsveje omkring ejendommens staldanlæg vil koncentreres til den varme og tørre årstid. Afstand til nærmeste naboer og beplantning taget i betragtning, vurderes at være gunstige for at reducere støvgener i lokalområdet. Desuden anvendes 3 forskellige adgangsveje til anlægget, hvilket reducerer antallet af transporter på den enkelte vej.

Støv fra indtransport af foder er koncentreret omkring ejendommens foderlade, hvor råvarer leveres. Støvgener fra indtransporten opsamles primært af cykloner eller lægger sig omkring det påslag hvortil der tippes, -støvpartiklernes størrelse taget i betragtning vurderes de ikke over større afstande at kunne give anledning til problemer for nærmeste naboer på Sandalvej.

Det er ikke ansøgers vurdering at den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads til produktionsareal vil medføre ændringer i ejendommens drift, der vil få konsekvenser for produktionens støvbidrag til omgivelserne.

Støjkilder som foderanlæg, kompressorer og pumper er alle placeret indendørs og vil på større afstande ikke aflede et støjbidrag til nærmeste naboer på Sandalvej.

Støjkilder som eks. ventilatorer har motorer placeret under tagfladen nede i stalden, hvilket dæmper støjen væsentligt. Støjbidraget er meget afhængigt af årstiden og belægningen i stalden på det pågældende tidspunkt. Store grise og varmt vejr øger ventilationsbehovet og ventilatorerne øger i disse perioder hastigheden. For at imødekemme dette er anlægget dimensioneret sådan, at alle ventilatorer kobler trinløst ind, så snart motorerne belastes ud over 'normal' – således kører ingen af dem ved max. belastning hvilket både af hensyn til støj men også energiforbrug vurderes mest hensigtsmæssigt.

Af- og pålæsning af grise kan også give anledning til støj fra området omkring udleveringsslusen ved anlægget. Nærmeste beboelse målt fra slusen er Sandalvej 1, N for staldene, på en afstand af ca. 730 m. På denne afstand og med både bygninger og eksisterende beplantning mellem stald og beboelse, vurderes det at ovenstående vil have en gunstig og reducerende virkning på støjniveauet fra af/pålæsning af dyr for denne beboelse.

Kommunens vurdering:

De værste støjkilder på husdyrbruget er indblæsning af foder og kørsel omkring ejendommen, samt at der i øvrigt er truffet foranstaltninger til at reducere støjkilder.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj og rystelser, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj eller rystelser for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Med den store afstand til nærmeste nabo vil gældende støjgrænser under normale forhold dog let kunne overholdes.

Støvgener omkring ejendommen vil med den store afstand til nærmeste nabo ikke medføre nogen væsentlige påvirkning men der kan som anført være gener i forbindelse med kørsel på de 3 adgangsveje til ejendommen. Den ansøgte omlægning af godkendelsen til den nyeste husdyrregulering vil i sig selv dog ikke medføre væsentlige ændringer af støvgener fra til- og frakørsel.

Lys

Ansøger oplyser:

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys ift. naboejendomme. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Der er lys på ensilageplads som tændes i forbindelse med fodring. Afstanden til nærmeste nabobeboelse Sandalvej 1 er opmålt til 640 m fra ensilagepladsen og beboelsen er skærmet af eksisterende beplantning.

I vintermånederne er lyset i staldene tændt i minimum 8 timer, ihht. Husdyrlovens krav.

Konsekvensvurdering

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme.

Vurderingerne er primært foretaget ift. nabobeboelse på Sandalvej 1 – ansøger vurderer at lys fra produktionen samt transporter til/fra læsseramperne ikke vil udgøre en væsentlig påvirkning af denne beboelse. I de mørke måneder på året vil lys fra staldene samt udendørsbelysning i forbindelse med af/pålæsning af ensilage muligvis kunne ses fra naboerne på Sandalvej. Indsynet er dog skærmet af beplantning og ansøger vurderer at disse vil reducere den påvirkning, der kan være fra lys, også selvom træerne mangler blade i efterår/vinter.

Det er ikke ansøgers vurdering at den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads til produktionsareal vil medføre ændringer i ejendommens drift, der vil få konsekvenser for produktionens nuværende lysbidrag til omgivelserne.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede klager over lysgener fra produktionen, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme udendørs lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

Kommunens vurdering: På baggrund af ansøgers redegørelse vurderes det, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Fluer og skadedyr

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift, hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Besætningen anvender derudover rovfluer i alle stalde, som udsættes med faste intervaller i staldene. Rovfluerne bekæmper staldfluerne ved at æde larverne. Ejendommen har ikke længere stalde med dybstrøelse eller lign. områder hvor fluerne traditionelt set har gode vilkår for at formere sig.

Bekæmpelse af rotter og mus varetages på serviceaftale med godkendt skadedyrsbekæmpelsesvirksomhed, der besøger ejendommen med faste intervaller. Skulle der opstå akut behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi.

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrslaboratoriet). Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv flue og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

Skadedyr udgør en kilde til smittespredning i besætningen og vil primært søge ophold i området omkring produktionens foder- og halmoplæg - ejer har derfor iværksat grundige bekæmpelsesprogrammer for at holde skadedyrene væk.

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Kommunens vurdering:

På baggrund af ansøgers beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til gener som følge af fluer og skadedyr.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår til om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel

af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover transporteres i forbindelse med husdyrgødning, foderstoffer og korn samt almindelige leverancer af forbrugsvarer til driften og dennes ansatte.

Ejendommen har adgangsvej via Hovervej, Sandalvej og via Hvingelvej og transporterne søges fordelt mellem disse.

Tiltag

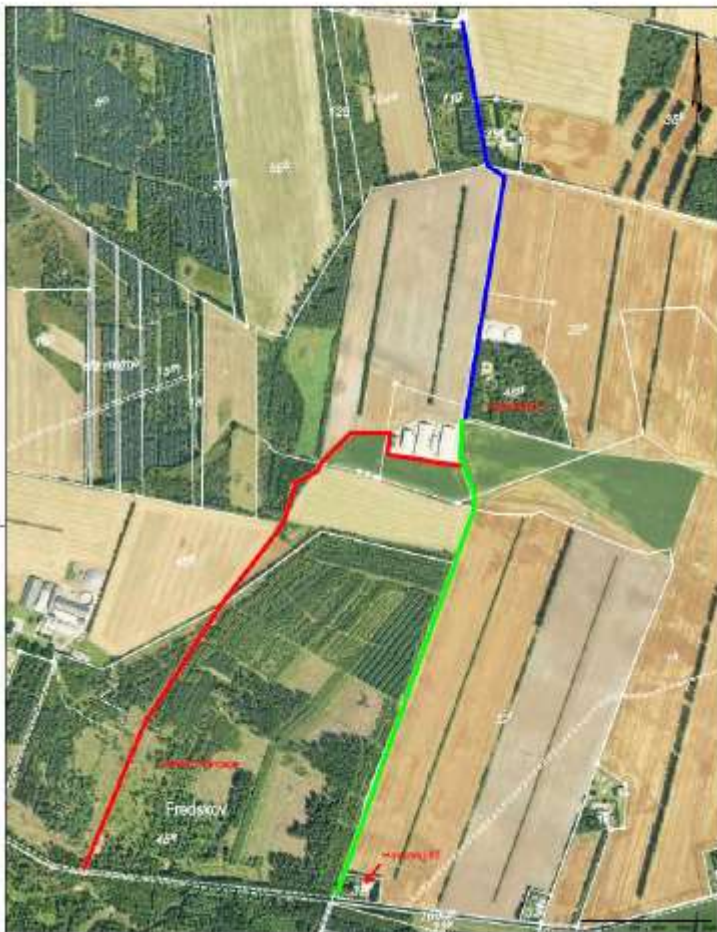
Ejer henviser til god landmandspraksis, og præciserer for ansatte og vognmænd at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Ansøger har anslået antallet af transporter;

Antal	Kapacitet pr. læs	Antal transporter pr. år – ansøgt drift
Smågrise til	Lastbil	Smågrise flyttes til slagtesvinestalden som gennemsnit med 4 læs pr. uge. Flytningen foregår i egne vogne i hverdage og i tidsrummet kl. 6.00-18.00.
Slagtesvin (fra)	Lastbil	Slagtesvin transporteres til slagt på lastvogn med gennemsnitligt 4 læs i ugen. Det er beskrevet i aftalen med DC, hvilken adgangsvej der skal benyttes. Transporterne foregår på hverdage og i tidsrummet kl. 6.00-18.00.
Døde dyr	Lastbil	Der afhentes døde dyr fra ejendommen i gennemsnit 2-3 gang pr. uge. DAKA afhenter og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning.
Soyaskrå	Lastbil	Der leveres soyaskrå til foderfremstilling af vognmand i gennemsnit med 1,5 træk om ugen. Transporterne foregår som udgangspunkt på hverdage i tidsrummet kl. 06.00-18.00
Mineraer	Lastbil	Der leveres mineraler til foderfremstilling af vognmand ca. hver 3. uge. Transporterne foregår som udgangspunkt på hverdage i tidsrummet kl. 06.00-18.00
Soyaolie	Lastbil	Der leveres soyaolie til foderfremstilling af vognmand ca. hver 3. uge. Transporterne foregår som udgangspunkt på hverdage i tidsrummet kl. 06.00-18.00
Korn	Traktor	Kornet køres til ejendommen i høstperioden og anvendes til fremstilling af foder. Afhængig af vejret kan transporterne forekomme på alle tidspunkter af døgnet, men i en meget kort og afgrænset periode.
Indkøbt korn	Lastbil	Der indkøbes korn i det omfang, det er nødvendigt at supplere egen beholdning. Kornet leveres af vognmand som udgangspunkt på hverdage i tidsrummet 6.00-18.00.
Majsensilage	Traktor	Majs køres til ejendommen i høstperioden okt/nov og anvendes til fremstilling af foder. Afhængig af vejret kan transporterne forekomme på alle tidspunkter af døgnet, men i en meget kort og afgrænset periode.
Restprodukter	Lastbil	I perioder kan der anvendes restprodukter til fremstilling af foder. Leveres af vognmand som udgangspunkt på hverdage i tidsrummet kl. 6.00-18.00.

Færdigblandet foder	Traktor	Der fremstilles og transporteres foder til ejers andre svineproduktioner på Hovervej 73, Hovervej 75 og Hvingelvej 25. Transporterne foregår som udgangspunkt på hverdage i tidsrummet kl. 06.00-18.00.
Gylle	Traktor	Den afgassede biomasse transporteres til udbringning på marken forår og efterår. Udbringningen foregår så vidt muligt i tidsrummet kl. 06.00-22.00 på hverdage.
Biogas	Lastbil	Husdyrgødning afhentes til afgangning i biogasanlæg. Biogasanlæg afhenter og planlægger transporten – ansøger har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentningen. Transporter kan forekomme på alle tidspunkter af døgnet. Det er beskrevet i aftalen med biogasanlægget, hvilken adgangsvej der skal benyttes.

Transportkort – godkendte adgangsveje til/fra ejendommen

Konsekvensvurdering

Ansøger har ovenfor beskrevet transporterne til ejendommen. Den ansøgte omlægning fra stiplads- til produktionsareal forventes ikke at aflede ændringer i trafikken til/fra ejendommen.

Transport med husdyrgødning og foder er den primære del af det samlede antal tunge transporter.

Ejer fordeler trafikken til /fra ejendommen på de tre adgangsveje anvist på ovenstående transportkort. Herudover anvendes en intern transportvej mellem Hovervej 75 og Sandalvej 3 lejlighedsvis. Tung ekstern trafik ledes primært ad den blå rute markeret på ovenstående kort, mens grøn rute anvendes primært til egen trafik med foder og dyr. Rød rute gennem Sandal Plantage er ikke velegnet til større og tunge køretøjer, hvorfor den ikke anvises som anvendelig adgangsvej i daglig drift.

Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget er uændret og forventes ikke påvirket af den ansøgte omlægning af godkendelsen fra stiplads- til produktionsareal.

Kommunens vurdering: Ansøgt ændring fra antal dyr og stipladser til produktionsareal vil ikke ændre på transporten til og fra husdyrbruget. Transport vil derfor ikke indebære forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads og i kølecontainer ved gyllebeholdere.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Foder

Forbrug af vand og energi

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Ansøger har i den miljøtekniske redegørelse oplyst følgende:

BAT

Beregnet BAT-emissionsgrænse ammoniak:

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	12565	824	13389
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	12565	824	13389
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Den beregnede BAT-emissionsgrænse er opfyldt.

Alle staldafsnit er inddateret som 'Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse' – ingen af de inddaterede staldafsnit ændres i forbindelse med denne godkendelse. Derfor beregnes heller ikke BAT-tekniske ændringer i denne ansøgning.

BAT - management:

I henhold til BREFF-dokumentet er det BAT at træne og uddanne medarbejdere, registrere og søge at minimere ressourceforbruget i produktionen, at minimere affaldsmængder og have fastlagte rutiner omkring sortering og bortskaffelse samt løbende at opdatere og udvikle en Beredskabsplan til brug ved ulykker eller utilsigtede hændelser med risiko for ansatte og omgivende miljø. Husdyrbruget håndterer management på følgende måde;

- Bedriftens medarbejdere oplæres løbende.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejds gange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtids sikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan.
- DANISH Produktstandard er danske svineproducenters kvalitetsprogram, der skal sikre og dokumentere, at danske svinebesætninger lever op til dansk lovgivning og branchekrav. Egenkontrolprogrammet er en del af DANISH Produktstandard, og skal som minimum kontrolleres én gang årligt.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald og bedriften har placeret ansvaret for dette hos navngivet medarbejder.

BAT – foderstrategi:

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således det over den samlede vækstperiode tilpasses dyrenes behov. Husdyrbruget håndterer foderet på følgende måde;

- Der anvendes flerfaset fodring og tilsættes fytase i relevante blandinger.
- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for vækstperioden.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således tilpasses udfodret mængde løbende til dyrets vækst og behov.

BAT-vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering/reparation af lækager.

Husdyrbruget håndterer vand og energi som følger:

Vand

- Vandforbruget registreres i regnskabet.
- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkenipler udskiftes eller afkalkes.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblodsættes staldene for at reducere vaskevandsforbruget.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsventiler for at undgå spild.
- Drikkenipler monteres over krybber for at undgå spild.
- Der er etableret overbrusning i staldene. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand, vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindskes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader. Samtidig styres dyrenes

gødeadfærd til de områder hvor stibunden er køling og fugtig, - disse arealer placeres mest hensigtsmæssigt på drænet stibund (spaltearealer).

Energi

- Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.
- I vintermånederne er lyset i staldene tændt i minimum 8 timer, jf. Husdyrloven.
- Multistep er installeret på alle staldafsnit.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.

BAT- opbevaringsanlæg

Et husdyrbrug bør begrænse forureningen ved at gøre brug af bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra blandt andet gødningsofopbevaringsanlæg.

Husdyrbruget håndterer opbevaring af husdyrgødning som følger:

- Ejendommens gyllebeholdere har fast overdækning i form af telt.
- Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Ophør

Der er tale om en kontinuert drift i anlægget, - kun afbrudt af få dages vask og desinfektion fordelt jævnt gennem de enkelte sektioner over hele cyklus. Perioder med vask og desinfektion giver ikke anledning til væsentlige afvigelser i driften som vil kunne registreres i lokalområdet.

Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller levebrug. Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udsprede på udbringingsarealerne eller afsættes.

Olie- og kemikalieoplag destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning. Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunens affaldsordning eller genbrugspladser. Medicinsk affald afleveres til destruktion. Foder- og kornsiloer tømmes og rengøres. Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Befolkningen og menneskers sundhed.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af støj, støv og lugt. Således er det påvist at man i en radius omkring anlægget må forvente visse gener forbundet med enten luftkvalitet eller støj fra ejendommen. Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier eller geneafstande for produktioner af denne type.

Der er i forbindelse med sagens behandling stillet vilkår til en kontinuert overvågning af besætningens belastning i lokalområdet via de kommunale tilsyn i besætningen. Skulle der imod

forventning konstateres gener hos naboer og i lokalområdet, er der fastsat vilkår til dokumentation af genernes omfang og retningslinjer for problemløsning.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning som kan have konsekvenser for sundheden hos omkringboende.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter.

Der er udført beregninger af ammoniakdepositionen til naturtyper beliggende omkring ejendommen. Afstanden til nærmeste habitatområde ved Hoverdal Plantage er ca. 3 km. Ingen af ejendommens bygninger ligger indenfor habitatområdet.

Der findes flere arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter KAT 1 og KAT 2 i husdyrbrugsloven NØ for anlægget.

Det er vurderet ud fra ammoniakdepositions-beregninger til naturområderne, at nedfald der skyldes emission fra husdyrproduktionen, ikke er til skade for de beskyttede områder. Det er desuden vurderet, at produktionen hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre produktioner har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder, herunder udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

Flere af arterne, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Ringkøbing-Skjern Kommune. Ejendommen på Sandalvej 3 er ikke beliggende i et område, hvor der tidligere har været registreret bilag IV arter, men det kan ikke afvises at de er i området. Da der ikke sker nogen ændring af bygninger eller drift, vurderes det med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer af naturområder, der påvirker bilag IV-arter og deres levesteder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.

Forureningen af vand, luft og jord påvirker menneskers helbred og skader naturen. Hvor farlig forureningen er, afhænger både af hvilke stoffer, og hvor store mængder, der er tale om.

Luftforureningen i Danmark typisk kommer fra køretøjer, skibe, fritidsfartøjer brændeovne, fra erhvervsvirksomheder og fra energiproduktion. I Danmark får vi også skadelige stoffer blæst ind over grænserne.

Jordforurening stammer fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange kemikalier. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurennet jorden.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af ammoniakudledning, næringsstofudledning målt af dyr samt bedriftens samlede produktion af næringsstof til udbringning på tilknyttede arealer. Besætningens samlede udledning af ammoniak er beskrevet og beregnet jf. Vejledende emissionsgrænseværdier der er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i besætningen.

Den faste del af næringsstofferne som ligger bundet i husdyrgødningen, håndteres og fordeles i hht. bedriftens mark- og gødningsplan. Planen udarbejdes af eksperter på området og indsendes hvert år til kontrol og godkendelse i Plantedirektoratet. Arealer og gødningsfordeling er ikke længere en del af husdyrgodkendelsen for bedriften og er derfor heller ikke kommenteret yderligere i materialet.

Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier for produktioner af denne type.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning som kan have konsekvenser for vand, luft eller klima omkring produktionen.

Materielle goder, kulturarv og landskab.

Ejendommen er beliggende i et åbent landbrugsområde, hvor spredte læhegn og skovbevoksninger adskiller marker og spredt bebyggelse. Ejendommen er delvis skjult af større afskærmende beplantninger tæt ved Sandal Plantage.

Husdyrbrugets anlæg ligger indenfor skovbyggelinje til Sandal Plantage. Husdyrbruget ligger udenfor beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, fortidsminder og kirker.

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor bevaringsværdige landskaber og værdifulde kulturmiljøer. Husdyrbruget er beliggende indenfor området, der i kommuneplanen er udpeget som geologisk bevaringsværdigt ved Skovbjerg Bakkeø, og indenfor et større uforstyrret landskabsområde.

Der godkendes et husdyrbrug i eksisterende ramme og uændret drift. Eksisterende læhegn og beplantning skærmer staldbygningerne i landskabet.

Ansøger vurderer, at den aktuelle placering af det eksisterende ikke forringer de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Tilbygning stald 1 Syd 2016	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Tilbygning stald 1 Nord 2016	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Slagtesvinestald 1 - 2012	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Slagtesvinestald 2 - 2012	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Tilbygning stald 2 Syd 2016	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Tilbygning stald 2 Nord 2016	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Buffer og udlevering 2016	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningsystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)
(#319594) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	894	2,30	1	2056
(#319596) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	894	2,30	1	2056
(#319598) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	1646	1,15	1	1893
(#349771) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	1646	1,15	1	1893
(#352767) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	894	2,30	1	2056
(#352768) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	894	2,30	1	2056
(#365098) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	241	2,30	1	554

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 12565 kg NH₃/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 824 kg NH₃/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 13389 kg NH₃/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 13389 kg NH₃/år, som opnås gennem anvendelse af luftrensere i stald 1 og 2 fra 2012 samt overdækning af gyllebeholdere.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	12565	824	13389
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	12565	824	13389
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Miljøvurdering af IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er husdyrbrug, med intensiv fjerkræavl eller svineavl, som er omfattet af Europa-Parlamentet og Rådets om industrielle emissioner (IE-Direktivet.) IE-Direktivet er indarbejdet i den danske lovgivning.

Husdyrbruget Sandalvej 3 er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over

2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg)

Idet ansøgningen omhandler et IE-husdyrbrug skal det som tillæg til miljøvurderingen desuden sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

- 1) der ud over iagttagelse af kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
- 5) affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Ansøgers oplysninger fremgår af miljøvurderingens afsnit om anvendelse af BAT.

Udnyttelse af energi og råvarer

Af ansøgningen fremgår bl.a. følgende omkring energi- og vandbesparende foranstaltninger.

Energi:

- Lavenergibelysning i stalde fra 2016. I øvrigt stalde skiftes til LED i det løbende vedligehold.
- Gyllekøling er etableret i 4 sektioner, som energibesparende virkemiddel.
- Multistep- og temperaturstyret ventilation, som sikrer mindst muligt energiforbrug til ventilationen.

Vand

Ejendommens vandforbrug er primært til rengøring af luftrensere, vask af stalde mv. drikkevand til dyrene og vanding.

Vand besparende foranstaltninger

- Stalde forsynes med overfladevand, der hentes via dræn. Skulle denne forsyning svigte, er stalde desuden tilkoblet offentligt vandværk.
- I stalderne er der opsat drikkenipler over fodertrug, således al vandspild opsamles i foderkrybben og ikke i gyllekanalerne.
- Den lovpligtige overbrusning er tids- og temperaturstyret. Stalde iblødsættes før vask, hvilket nedsætter det efterfølgende vandforbrug til vask.
- Besætningens vandforbrug følges kvartalsvis og der laves opfølgning på afvigelser.
- Der føres regnskab med vandforbrug via vandmåler og årlige indberetninger af forbruget til kommunen

I det ovenstående har ansøger redegjort for energi- og vandforbruget samt besparesestiltag på området.

Der gøres opmærksom på at IE-brug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til en hver tid gældende bygningsreglement jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

For at leve op til EU BAT-konklusionen med hensyn til vand- og energiforbruget er der stillet vilkår til, at vand og energiforbruget registreres, og at den årlige opgørelse gemmes og kan fremvises ved kommunens tilsyn.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at med de stillede vilkår, vil husdyrbrugets udnyttelse af energi og råvarer lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer

Til brug for Kommunalbestyrelsens vurdering efter § 36 stk. 1 pkt. 13 om begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af farlige stoffer der kan forurene jord og grundvand.

I nedenstående tabel er oplyst de relevante farlige stoffer, som husdyrbruget anvender, fremstiller og/eller frigiver i forbindelse med husdyrbrugets drift. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i *artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger*. Det vurderes at alle emnerne i skemaet er reguleret af anden lovgivning, hvorfor det ikke vil/bør give anledning til yderligere vilkår til begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af disse stoffer.

Med udgangspunkt i Miljøbeskyttelsesloven og underliggende love og bekendtgørelsers regelsæt for håndtering af miljøfarlige stoffer, håndteres (anvendes fremstilles og/eller frigives) miljøfarlige stoffer på husdyrbruget efter gældende regler og vejledninger. Ved anvendelse indendørs, minimeres risiko for forurening, da alle stalder og foderlade er med fast gulv, der sikrer mod gennemtrængning til jord og grundvand under bygningerne. Ved utilsigtet hændelse handles jf. beredskabsplanen.

Emne	Anvendelse
Husdyrbruget	
Medicin	Syge dyr skal behandles så de ikke lider. Gældende regler for veterinærmedicin.
Desinfektion	Desinfektionsmidler anvendes i forbindelse med vask af stalde. Midlerne anvendes efter påtrykt anvisning. Gældende vejledning for anvendelse.
Spraydåser	Spraydåser indeholder væske under tryk.

Gylle	Gylle fremstilles på ejendommen. Gylle er farligt for vandmiljøet. Opbevaring og anvendelse af gylle er reguleret i Husdyrgødningsbekendtgørelsen
Dieselolie	Til varmekanoner til udtørring af stalde efter vask. Tanken er placeret i teknikrum på fast gulv uden afløb. Oplag af dieselolie reguleres i Olie-tankbekendtgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgers redegørelse, at husdyrbrugets substitution af skadelige eller betænkelige stoffer lever op den standard der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Optimering af produktionsprocesser

Ansøgers beskrivelse af husdyrbrugets management fremgår af afsnittet anvendelse af BAT

Det er bl.a. anført, at

- Bedriftens medarbejdere oplæres løbende.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejds gange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan.
- DANISH Produktstandard er danske svineproducenters kvalitetsprogram, der skal sikre og dokumentere, at danske svinebesætninger lever op til dansk lovgivning og branchekrav. Egenkontrolprogrammet er en del af DANISH Produktstandard, og skal som minimum kontrolleres én gang årligt.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald og bedriften har placeret ansvaret for dette hos navngivet medarbejder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets management og optimering af produktionsprocesser er med til at sikre, at produktionsprocesserne løbende optimeres og lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Iagttagelse af affaldshierarkiet

I forbindelse med driften af husdyrbruget skal produktion og håndtering af affald foretages således, at den i størst mulig omfang følger prioriteringen nedenfor.

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.

4) Anden nyttiggørelse.

5) Bortskaffelse.

Ansøger har om affald oplyst,

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papier, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen sorteres og afhentes af godkendt renovatør Marius Pedersen.

Ikke forbrændingseget affald sorteres og afleveres på kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage indtil aflevering på kommunal modtagestation.

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs indtil bortskaffelse.

Der opbevares ikke spildolie eller kemikalier på ejendommen, da der ikke føres markdrift herfra.

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads og i kølecontainer ved gyllebeholdere.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at der med affaldssorteringen er foretaget forberedelse med henblik på genbrug og med afsætningen til godkendte affaldsmottagere eller genbrugspladsen er det sikret, at affaldets videre vej i affalds hierarkiet vil blive håndteret bedst muligt.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune jf. 36 stk. 7-13 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen til kommunen.

Indberetningen skal omfatte beregninger, målinger, procedurer m.v., som skal foretages som led i egenkontrol.

Der er i driftsvilkårene til de emissionsbegrænsende tiltag på husdyrbruget stillet vilkår til overvågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen og kontrollerer, at forudsætningerne for godkendelsen overholdes.

Begrænsning i anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 1 nr. 13, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Mærkningselementer for akut toksicitet				
Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet				
KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Særregler for IE-husdyrbrug

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat en række særregler for IE-husdyrbrug, som i det følgende vurderes i forhold til det ansøgte.

Miljøledelse

På baggrund af BAT-konklusionen af 21.02.2017 er der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stillet krav om, at IE-husdyrbrug, skal have et miljøledelsessystem der:

- 1) formulerer en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætter miljømål,

- 3) udarbejder handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluerer miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med ovenstående krav. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Miljøledelsessystemet skal være etableret og virke fra den dag miljøgodkendelsen er meddelt.

Overholdelsen af reglerne om miljøledelse indgår i det regelmæssige tilsyn efter miljøtilsynsbekendtgørelsen. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for miljøledelse, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Oplæring af personale

IE-husdyrbrug skal sørger for at oplære eksisterende og nye medarbejdere. Overordnet set skal oplæringen angå relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, reparation og vedligeholdelse af udstyr, samt beredskabsplanlægning og -styring mv.

IE-husdyrbruget er forpligtiget til at sikre, at et oplæringsmateriale, der angår de forhold som følge af bestemmelsen i kapitlet om særregler for IE-husdyrbrug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er tilgængelig for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende ved tilsyn.

Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse

Det fremgår af kapitel 17 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser.

Kontrolplanen og kontrollen skal som minimum omfatte følgende forhold:

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.
- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.

8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Kontrol, reparation og vedligeholdelse, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere skal som minimum gennemføres én gang årligt.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen og reparation i forbindelse med tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes logbog over de gennemførte kontroller og reparationer, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Beredskab

Det fremgår af lovgivningen at for IE-brugs skal der foreligge en beredskabsplan til håndtering af uheld og uventede emissioner. Beredskabsplanen skal indeholde en plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.

Der skal foreligge handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).

Det skal fremgå, hvor der er tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f. eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmætter eller ruller til olieudslip).

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets beredskabsplan lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Hændelser og uheld

Hvis der indtræffer hændelser eller uheld på et IE-husdyrbrug, der mærkbart berører miljøet, uden at hændelserne eller uheldene er omfattet af reglerne om miljøskade efter kapitel 5 a i husdyrbrugloven, skal der, uanset den 8-årige retsbeskyttelse i husdyrbrugloven, ved påbud foretages sådanne ændringer i vilkårene for godkendelsen af IE-husdyrbruget, at konsekvenserne for miljøet af indtrufne hændelser eller uheld begrænses og for at hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

Ringkøbing-Skjern Kommune har stillet vilkår om anmeldelse af driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet samt udarbejdelse af skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

På baggrund af den skriftlige orientering vil der blive taget stilling til behovet for ændringer af miljøgodkendelsens vilkår.

Foderblandings- og fodringsstrategi

Den seneste BAT-konklusion for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin omfatter teknikkerne fasefodring, letfordøjelig uorganisk fosfat og tilsætning af fytase til foderet. Formålet er, at begrænse fosforudskillelsen og dermed reducere risikoen for påvirkning af vandmiljøet ved udvaskning.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

BAT-konklusionen er indarbejdet som generel lovgivning i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, og der skal ikke stilles vilkår herom. Dokumentation for overholdelsen skal opbevares i 5 år og forevises på forlangende ved tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for overholdelse af fodringskrav til Ringkøbing-Skjern Kommune, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Den ansøgte produktion er et IE-brug, som følge af, at der er mere end 2000 stipladser til slagtesvin og er derfor omfattet af kravet.

Ansøger har i BAT-redegørelsen anført følgende om mere effektiv fodring, at

- Der anvendes flerfaset fodring og tilsættes fytase i relevante blandinger.
- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for vækstperioden.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring.
- Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således tilpasses udfodret mængde løbende til dyrets vækst og behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af oplysninger om husdyrbrugets fodring og de generelle krav til fodring, at husdyrbrugets foderblandings- og fodringsstrategi lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Manglende overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Årlige indberetning til kommunen

IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende kopi af logbøger eller anden dokumentation for anvendt miljøteknologi, miljøledelsessystem, at kontrolprogrammet for vedligeholdelse er gennemført og for fodringskrav.

Dokumentationen skal indsendes samlet til kommunalbestyrelsen hvert år senest den 31. december. Informationerne skal angå det forudgående kalenderår. Oplysningerne skal dog ikke indsendes, hvis kommunen inden for det seneste kalenderår har gennemført et miljøtilsyn på husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 51, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 59a, stk. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at overgangen til anvendelse af stipladsmodellen, ikke vil påvirke omgivelserne (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Alternativet er en fortsættelse af driften på baggrund af eksisterende miljøgodkendelse, som ikke baseret på den nyeste viden om emissioner fra husdyrproduktioner, som er grundlag for regulering af nye og ændrede produktioner.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Miljøgodkendelsen af husdyrbruget efter stipladsmodellen, uden ændringer i det eksisterende produktionsanlæg kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt-produktionsareal

Produktionsarealer – beskrivelser og kortbilag

Oversigten viser hvilke større forbindelsesgange, der er udtaget af produktionsarealet. Der er derudover udtaget inspektionsgange og krybber.

Slagtesvinestald 1 2013:

Stalden anvendes til slagtesvin.

Stalden måler ifølge tegninger $28,02 * 74,72 \text{ m}^2 = 2094 \text{ m}^2$.

Stimål $2,2 * 6,35 * 56$ stier i hver sektion * 2 sektioner = 1565 m² produktionsareal

Derudover 24 sygestier i alt 81 m².

I alt 1646 m² produktionsareal. Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Slagtesvinestald 2 2013:

Stalden anvendes til slagtesvin.

Stalden måler ifølge tegninger $28,02 * 74,72 \text{ m}^2 = 2094 \text{ m}^2$.

Stimål $2,2 * 6,35 * 56$ stier i hver sektion * 2 sektioner = 1565 m² produktionsareal

Derudover 24 sygestier i alt 81 m².

I alt 1646 m² produktionsareal. Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Tilbygning stald 1 syd 2016:

Stalden anvendes til slagtesvin.

Stimål $2,2 * 6,35 * 64$ stier = 894 produktionsareal.

Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Tilbygning stald 1 nord 2016

Stalden anvendes til slagtesvin.

Stimål $2,2 * 6,35 * 64$ stier = 894 produktionsareal.

Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Tilbygning stald 2 syd 2016:

Stalden anvendes til slagtesvin.

Stimål $2,2 * 6,35 * 64$ stier = 894 produktionsareal.

Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Tilbygning stald 2 nord 2016:

Stalden anvendes til slagtesvin.

Stimål $2,2 * 6,35 * 64$ stier = 894 produktionsareal.

Gange og krybber er udtaget, inventar indgår i arealet.

Buffer og udlevering 2016:

Stalden er monteret med foder og vand - stipladserne anvendes som buffer forud for udlevering, $11,2 \text{ m} * 24,26 \text{ m} = 271,7 \text{ kvm}$

Forbindelsesgang $0,55 \text{ m} * 21,06 \text{ m} = 11,6 \text{ kvm}$ udtaget af beregningen

Foderkasser $0,54 \text{ m} * 17,77 \text{ m} = 9,6 \text{ kvm} * 2 \text{ rk}$ udtaget af beregningen - således inddateret 241 kvm effektivt stiareal.

Bilag 2: Afløbsplan

Mastrup Afløbsforhold

SvineRådgivningen

Brand og Evakuering

Ved brand – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget

SvineRådgivningen

Overløb af gylle

Ved større overløb af gylle eller brud på tank – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

SvineRådgivningen

Kemikalie- og oliespild

Ved større overløb af kemikalier og olie – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

SvineRådgivningen

Stophaner / Hovedafbrydere

SvineRådgivningen

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme:

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til RAH og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 97321455

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

SvineRådgivningen

Bilag 4: Natur

Bilag 5: Naturvurdering

Jeg har følgende rettelser til udtalelsen fra 2016:

Tålegrænsen for heder er ændret fra 10-25 kg N/ha til 10-20 kg N.

Baggrundsbelastningen er for 2018 på ca. 14 kg N total.

Naturvurderingen er stort set den samme.

Vedrørende hedeområdet 300 nordvest

(<https://naturereport.miljoportal.dk//840010>)

Flad tør hede under tilgroning i klitfyrrer og i mindre grad andre nåletræer, glansbladet hæg og stilkeg. Stadig mere eller mindre veludviklede hedepartier centralt. Vegetationen er tydeligt eutrofieringspåvirket langs nord- og vestkant pga tilstødende dyrkede marker. Stadig med veludviklede partier med dominans af dværgbuske.

Vurdering: Området har en moderat naturkvalitet og er under tilgroning. Der foretages ikke naturpleje af arealet og der er en markant randpåvirkning fra tilstødende marker.

Det vurderes, at der ikke er grundlag for at sætte skærpede krav til merdepositionen til naturområdet.

Med venlig hilsen

Anders Peter Hjorth-Hansen

Naturmedarbejder/ Biolog

Land, By og Kultur

Ringkøbing-Skjern Kommune

Tlf. 99741780

e-mail: anders.hjorth-hansen@rksk.dk

Naturvurdering af naturområder omkring husdyrbruget på Sandalvej 3, 6950 Ringkøbing

Inden for 1000 meter fra husdyrbruget ligger flere §3-beskyttede hede og moseområder. Derudover ligger et par store potentielt ammoniakfølsomme skovområder.

Kommunen har udarbejdet en scenarieberegning i husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 87898), hvor nudriften er sat til 0 dyr, idet husdyrloven kræver, at der foretages en samlet vurdering af alle udvidelser fra husdyrbruget siden 1.januar 2007, dog maksimalt 8 år. Miljøgodkendelsen på Sandalvej 3 er givet den 11.september 2008 og dermed er 8 års grænsen ikke overskredet.

Nærmeste kategori 3 hedeområde ligger ca. 350 meter vest for husdyrbruget. Området ligger i tilknytning til et skovområde. Området er under kraftig tilgroning fra skoven. Der er mindre lysåbne områder i den sydlige og nordlige ende af området. Området er meget ammoniakpåvirket fra de nærmeste husdyrbrug, som forstærker tilgroningen. Området er domineret af blåtopbevoksninger, som indikerer, at området er ammoniakpåvirket. Desuden er der en randpåvirkning fra de nærmeste marker.

Besigtigelsen den 26.april 2016 viste følgende arter: Blåtop, bølget bunke, mosebunke, bjergfyr, alm. Gedeblad, katteskæg, almindelig kongepen, almindelig mangeløv, mosepors, revling, lyng snerre, alm. Star, sand star, hedelyng

Der er beregnet en merbelastning til området på 3,1 kg N/ha. Baggrundsbelastningen med ammoniak ligger for området omkring heden på ca. 15 kg N/ha. Tålegrænsen for heden ligger i intervallet 10-25 kg N/ha. Den nedre tålegrænse er dermed overskredet.

Kommunen vurderer, at områdets naturkvalitet er ringe og begrænset af den manglende pleje af området, samt af den store påvirkning af luftbåren ammoniak og bidrag fra de nærliggende marker. Området indgår ikke som rekreativt område eller som et værdifuldt kulturmiljø eller fredning. Det er C-målsat i kommuneplanen.

Kommunen vurderer på det foreliggende grundlag ikke, at der er grundlag for at stille skærpede krav til merdepositionen i forhold til det ansøgte.

Ca. 450 meter nord for Sandalvej 3 ligger et kategori 3 hedeområde. Området er under kraftig tilgroning af især bjergfyr. Der lysåbneområder, især i den nordlige del af arealet, hvor der er hedevegetation, dog domineret af blåtop. Inden for området ligger en række fredede fortidsminder, som er svære at erkende pga. tilgroningen. Området er påvirket med ammoniak fra de nærmeste husdyrbrug, som forstærker tilgroningen. Der foretages ikke synlig pleje af området, der er C-målsat i kommuneplanen.

Ved besigtigelsen den 26.april 2016 blev følgende arter set i området: Blåtop (dominerende), bølget bunke, mosebølle, djævelsbid, ene (få store), bjergfyr (mange store), katteskæg, alm. Mangeløv, mosepors, pille star, tyttebær.

Der er beregnet en merbelastning til området på 1,1 kg N/ha i den sydlige del af området og en merbelastning på 0,7 kg N/ha i den nordlige del. Baggrundsbelastningen med ammoniak ligger for området omkring heden på ca. 15 kg N/ha. Tålegrænsen for heden ligger i intervallet 10-25 kg N/ha. Den nedre tålegrænse er dermed overskredet.

Kommunen vurderer, at områdets naturkvalitet er moderat og begrænset af den manglende pleje af området, samt af den store påvirkning af luftbåren ammoniak og bidrag fra de nærliggende marker. Området indgår ikke som rekreativt område eller som et værdifuldt kulturmiljø eller fredning.

Kommunen vurderer, at den beregnede merbelastning til området kan tillades og der er ikke grundlag for at stille skærpede krav i forhold til det ansøgte.

Ca. 860 meter nordøst for Sandalvej 3 ligger et mindre hedeområde omgivet af skov. Området er under tilgroning fra skoven. Kommunen har ikke foretaget en besigtigelse af området.

Der er beregnet en merbelastning til området på 1,0 kg N/ha . Baggrundsbelastningen med ammoniak ligger for området omkring heden på ca. 15 kg N/ha. Tålegrænsen for heden ligger i intervallet 10-25 kg N/ha. Den nedre tålegrænse er dermed overskredet.

Kommunen vurderer, at områdets naturkvalitet er begrænset af den manglende pleje af området, samt af den store påvirkning af luftbåren ammoniak og tilgroning fra den nærliggende skov. Området indgår ikke som rekreativt område eller som et værdifuldt kulturmiljø eller fredning.

Kommunen vurderer, at den beregnede merbelastning til området kan tillades og der er ikke grundlag for at stille skærpede krav i forhold til det ansøgte.

Ca. 1000 meter nordøst for Sandalvej 3 ligger et større sammenhængende hede- og moseområde. Området er et kategori 2 naturområde.

Området indeholder både tør hede og våde hedeområder. Der er vis grad af tilgroning i dele af området, men også større lysåbne partier. Området er c-målsat i kommuneplanen.

Ved besigtigelsen den 26/4/16 blev der set følgende arter i området: klokkelyng, blåtop, rosmarin lyng, hirsestar, mosebølle, hedelyng, smalbladet kæruld, Alm. Star, mosepors, vestlig tuekogleaks, tyttebær, katteskæg, pillestar, fåresvingel, sandstar.

Kommunen vurderer, at området har en god naturkvalitet, men den er truet af tilgroning og evt. dræning, samt luftbåren kvælstof.

Der er beregnet en totalbelastning og merbelastning til området på 0,8 kg N/ha. Baggrundsbelastningen med ammoniak ligger for området omkring heden på ca. 15 kg N/ha. Tålegrænsen for heden ligger i intervallet 10-25 kg N/ha. Den nedre tålegrænse er dermed overskredet.

Kommunen vurderer, at belastningen på 0,8 kg/ha til området kan tillades, idet beskyttelsesniveauet for kategori 2 natur er 1,0 kg N/ha i totalbelastning, hvilket ikke overskrides med det ansøgte projekt.

Ca. 740 meter nordvest ligger et større kategori 3 hedeområde. Området er kun moderat tilgroet og der er flere lysåbne områder med god hedevegetation. Området er C-målsat i kommuneplanen.

Der er beregnet en merbelastning til området på 0,6 kg N/ha. Baggrundsbelastningen med ammoniak ligger for området omkring heden på ca. 15 kg N/ha. Tålegrænsen for heden ligger i intervallet 10-25 kg N/ha. Den nedre tålegrænse er dermed overskredet.

Kommunen vurderer, at belastningen på 0,6 kg N/ha kan tillades, idet det ligger under 1,0 kg N/ha som udgør det maksimale beskyttelsesniveau for kategori 3 natur.

Ca. 400 meter sydvest for ejendommen ligger et sammenhængende mose- og hedeområde. Især hedeområdet er meget tilgroet med mindre lysåbne områder. Området ligger omkranset skovbevoksninger og derfor er tilgroningen stor og som forstærkes af tilførslen af luftbåren kvælstof.

Der er ved en tidligere besigtigelse registreret følgende arter i mosen/heden i de lysåbne områder: rosmaringyng, hedelyng, revling, mosepors, lyngsnerre, krybende pil, blåtop og bølget bunke.

Kommunen vurderer, at som følge af tilgroning og påvirkning med luftbåren ammoniak, er områdets naturkvalitet moderat, især i de tilgroede områder. Der foretages ingen pleje af området og det er ikke udpeget som fredet område, rekreativt område eller i værdifuldt kulturmiljø. Området er C-målsat i kommuneplanen.

Der er beregnet en merbelastning til området på 1,4 kg N/ha i området tættest på husdyrbruget og 1,0 kg N/ha i den del som ligger længst væk fra husdyrbruget. Baggrundsbelastningen med ammoniak ligger for området omkring heden på ca. 15 kg N/ha. Tålegrænsen for heden ligger i intervallet 10-25 kg N/ha. Den nedre tålegrænse er dermed overskredet.

Kommunen vurderer, at en samlet påvirkning på max. 1,4 kg N/ha kan tillades.

Der ligger flere potentielt ammoniakfølsomme skovområder indenfor 1000 meter af Sandalvej 3. De største områder ligger vest og syd for ejendommen og mindre områder nord og øst for ejendommen. Områderne er domineret af nåletræsplantager, som regelmæssig fældes til tømmerproduktion m.v. Kommunen har ingen registreringer eller kendskab til ammoniakfølsomme arter i områderne. Der har ifølge målebordsbladene ikke været skov på områderne i mere end ca. 100 år. Områderne er plantet på tidligere hede jord, men den oprindelige vegetation er sparsom.

Kommunen vurderer ud fra disse oplysninger, at områderne ikke er ammoniak følsomme og der er ikke grundlag for at stille skærpede krav til disse områder.

